

Pyhtään Kaunissaaren jätehuollon järjestäminen ja jätetaksa 2024

6801/14.06.02/2024

Kymen jätelautakunta 21.03.2024 § 10

Valmistelija: jätehuoltopäällikkö Katja Kangas, puh. 020 615 8143, katja.kangas(at)kouvola.fi

Kymen jätelautakunnassa on valmisteltavana päätös Pyhtään Kaunissaaren (vapaa-ajan)asukkaiden jätehuollon järjestämistavasta ja samalla siihen liittyvästä jätelain 78 §:n mukaisesta jätemaksutaksasta 1.5.2024 alkaen.

Kaunissaaren jätehuollon palvelujen muuttaminen ja kehittäminen on tullut välttämättömäksi, koska saareen järjestetyn jätehuollon kustannukset ovat jo pitkään olleet korkeat, eikä saaren asukkailta ja muilta toimijoilta perityt maksut ole riittäneet kustannusten kattamiseen. Kaunissaarella on ollut oma lukollinen yhteiskeräyspiste loppujätteelle. Saarella ei ole ollut omaa jätetaksaa vaan asukkaat ovat maksaneet saman lukollisen yhteiskeräyspisteen maksun kuin muutkin lukkopisteiden käyttäjät. Jätelain mukaan jätteen tuottaja tai haltija vastaa jätehuollon kustannuksista. Tämä ei ole toteutunut Kaunissaaren kohdalla. Lisäksi saarella ollut jäteastia on aiheuttanut sen tyhjentäjälle työturvallisuusriskin.

Kymenlaakson Jäte Oy:n hallitus on esittänyt jätelautakunnalle kahta vaihtoehtoista jätehuollon palveluvaihtoehtoa Kaunissaaren asukkaiden jätehuollon järjestämiseksi.

Jätehuollon palveluvaihtoehto 1: Jätehuolto mantereen lukollisessa loppujätteen yhteiskeräyspisteessä, esim. Kuusisen satamassa. Tällöin taksan suuruus ei muutu nykyisestä lukollisen yhteiskeräyspisteen taksasta ja taksaksi tulee 1.1.2024 alkaen voimassa ollut Kotkan, Pyhtään, Haminan, Miehikkälän ja Virolahden taksataulukon mukainen lukkopistemaksu.

Jätehuollon palveluvaihtoehto 2: Jätehuolto Kaunissaarella, jolloin Kaunissaareen tulee uusi jätepuristin loppujätteelle. Tällöin lisäkuluja aiheuttaa jätteiden kuljettaminen vesiteitse/työtunnit. Valtakunnallisen jätetaksaoppaan mukaan kuljetusalueen erityiset olosuhteet voidaan ottaa huomioon kunnan jätemaksujen perusteissa, jolloin saariston jätemaksut voivat olla perustellusti eri suuruisia kuin muun kunnan alueen jätemaksut. Tässä palveluvaihtoehdossa Kaunissaareen tulisi erillinen Kaunissaaren saaristotaksa.

Jätehuollon toteutustapa	Jätemaksutaksa 2024	Osavuositmaksu € sis. alv	Vuosimaksu € sis. alv
1. Jätehuolto	Nykyinen,	51,25	79,00

mantereen lukkopisteessä	voimassaoleva taksa		
2. Jätehuolto Kaunissaaren lukkopisteessä	Uusi Kaunissaaren saaristotaksa	156,18	194,03

Molempia vaihtoehtoja ei voida toteuttaa esitetyillä jätetaksoilla samaan aikaan. Kymen jätelautakunta päättää, kumpi vaihtoehtoista valitaan Kaunissaaren asukkaiden jätehuollon toteuttamiseksi ja samalla päätetään siihen liittyvästä taksasta.

Jokaisen asuinkiinteistön, myös vapaa-ajanasunnon, on kuuluttava järjestettyyn jätehuoltoon. Lukkopisteeseen liittymisvelvollisuudesta eli lukkopistemaksusta voi saada vapautuksen vain, jos on hakenut Kymen jätelautakunnalta luvan viedä jätteet itse järjestettyyn jäteastiaan, joka sijaitsee enintään viiden kilometrin päässä mantereen venepaikasta. Vapautuksen jätemaksusta voi saada myös, jos vapaa-ajanasunto on asuinkelvoton.

Kaunissaaressa on tällä hetkellä ollut keräysastiat myös lasille ja metallille. Kymenlaakson Jäte Oy:n hallitus esittää, että jatkossa kaikki pakkausjätteet Kaunissaaresta viedään mantereen ekopisteisiin. Tämä on tasapuolista koko toimialueen asukkaiden kannalta.

Kaunissaaressa jätehuoltoa tarvitsevat asukkaiden lisäksi myös Pyhtään kunnan vierasvenesatama sekä saarella toimivat yritykset. Kaunissaaressa sijaitsevan lukkopisteen kustannukset jaettaisiin asukkaiden, yritysten sekä Pyhtään kunnan kesken, joka on yksi syy siihen, että asukkaiden lukkopistemaksua (Kaunissaaren saaristotaksa) on saatu alhaisemmaksi kuin syksyllä 2023 lähetetyssä kyselyssä oli arvoitu. Mikäli asukkaiden jätehuolto päädytään järjestämään kuitenkin mantereen lukkopisteitä käyttäen, on Kymenlaakson Jäte Oy:llä valmius järjestää vierasvenesataman jätehuolto erikseen. Yritysten jätteet kuuluvat ensisijaisesti yritysten omalle järjestämisvastuulle.

Jätehuollon toteutusvaihtoehtoihin liittyvät taksasesitykset sekä perustelumuiot asiasta ovat **oheismateriaalina**.

Asian aiempi käsittely ja tiedottaminen

Kymenlaakson Jäte järjesti asukastilaisuuden Kaunissaaressa 21.8.2023. Kymenlaakson Jäte halusi kertoa ja keskustella jätehuollon tilanteesta, jotta asukkaiden tarpeet ja mielipiteet voitaisiin mahdollisuuksien mukaan ottaa huomioon. Tilaisuuteen saapui yli 20 henkilöä. Myös Kymen jätelautakunnan edustaja oli mukana tilaisuudessa.

Tilaisuuden pohjalta saarelaisille lähetettiin (Kymenlaakson Jäte Oy) kysely ja tiedote, jossa oli esitetty vaihtoehtoja jätehuollon järjestämiseksi. Kysely lähetettiin 119 osoitteeseen. Vastauksia saatiin 100 kpl.

Kyselyssä oli ilmoitettu saarella järjestettävän jätehuollon osavuosimaksun olevan noin 215 € ja vuosimaksun noin 250 €. Tuolloin noin 68 % vastaajista kannatti jätehuollon järjestämistä Kuusisen satamassa. Kyselyn vastauksia on esitelty oheismateriaalissa.

Lausunto, nähtävillä olo ja kirjalliset kannanotot

Pyhtään kunnalta pyydettiin asiasta lausuntoa. Pyhtään kunnan tekniikkalautakunnan lausunnossa esitetään, että Kymen jätelautakunta päättäisi Kaunissaaren jätehuollon toteutustavaksi vaihtoehto 2. mukaisen mallin eli jätehuolto järjestettäisiin Kaunissaarella.

Asia oli nähtävillä yleisessä tietoverkossa www.kymenjatelautakunta.fi ajalla 5.2.-1.3.2024. Asian nähtävillä olosta tiedotettiin PK-Ankkuri -lehdessä 7.2.2024. Lisäksi kaikille Kaunissaaren asuinkiinteistöjen omistajille lähetettiin 6.-7.2.2024 kirjeellä tieto asian nähtävillä olosta. Kirjeitä lähti 129 kpl. Asiasta tiedotettiin yleisessä tietoverkossa myös ruotsin kielellä ja ruotsinkielisille asukkaille lähetettiin kirje ruotsiksi.

Asiasta oli mahdollisuus lausua mielipiteensä. Kirjalliset kannanotot piti toimittaa Kymen jätelautakunnalle 1.3.2024 klo 15.00 mennessä.

Asiasta saapui yhteensä 16 kpl kannanottoja. Kannanotoista noin kymmenessä kannatettiin jätehuollon toteutusta Kaunissaarella (vaihtoehto 2) ja noin kuudessa jätehuollon toteutusta mantereen lukollisia loppujätteen yhteiskeräyspisteitä hyödyntäen (vaihtoehto 1).

Yhdessä kannanotossa oli esitetty puoltavia ja vastustavia kommentteja kummastakin vaihtoehdosta. Se tulkittiin laskennassa kuitenkin enemmän vaihtoehdon 1 kannattajaksi kommenttien perusteella. Kyläyhdistyksen puheenjohtajan kannanotto puolsi vaihtoehtoa 2, tosin siinä ymmärretään myös saarella vähän käyvien kantaa. Yksi vaihtoehtoa 2 kannattava kannanotto tuli kahdelta saarella yrittäjinä toimivilta.

Kaunissaaren Kyläkunta ry:n puheenjohtajan lausunto on **liitteenä**.

Saarella toimivien kahden yrittäjän kannanotto on **liitteenä**.

Vaihtoehtoa 1 kommentoitiin asukkaiden taholta siten, että

Puoltavat kommentit:

- se riittää hyvin vapaa-ajanasunnon jätehuolloksi.
- ei ole mahdotonta toteuttaa.
- vaihtoehto on hyvä, koska joka tapauksessa ”muovit ja muut” täytyy viedä saaresta pois.
- se riittää hyvin tilanteessa, jossa omistaja ikääntynyt ja paikka vähäisellä käytöllä, jolloin jätteen määrä vähäinen.

Vastustavat kommentit:

- se vaikeuttaa mökkiläisten jätteenkäsittelyä.
- mahdollinen roskaantuminen saarella lisääntyy, roskaa heitettäisiin tai kaivettaisiin maastoon.
- ”jos jätepalvelut eivät toimi kunnolla, lisääntyy jätteen poltto, tunkiot, hävittäminen luontoon. Näin on ollut aikaisempina vuosina saarella käytäntö, eikä siihen käsittääkseni enää tulisi ”ohjata”.
- yhteysalus ei pysty hallitsemaan jättesäkkien kuljetusta tai sitten autoliikenne lisääntyy saarella. Pohdittiin myös yhteysaluksen mielipidettä asiaan ja onko jätteiden kuljetus aluksella edes sallittua. Yhdessä mielipiteessä pohdittiin, että aletaanko jätteiden kuljetuksesta aluksella periä maksua. Yhdessä kannanotossa pohdittiin, että Kuusisen tilat eivät riitä, kun alus saapuu satamaan ja alkaa jätteiden tyhjennys lukollisiin astioihin.
- ”epämääräisten, mahdollisesti jopa haisevien jättepussien kuljettaminen yhteysalusten kannella tai pahimmassa tapauksessa matkustamossa varsinkin kesän turistiaikaan johtaisi ennen pitkää riitoihin ja syyttelyyn. Aluksen ulkotiloissa kuljetuspussit kastuvat ja rikkoutuvat.”
- ”yhteysalus on turistivene kesäisin, ei jätteiden kuljetusalus. Jätteiden kuljettaminen vaikeuttaa/hidastaa mm. aluksen lastausta. Saarelaiset kuljettavat jätteensä isoissa pusseissa, täynnä pieniä kerättyjä pusseja, koska eiväthän he kulje aluksella joka päivä jätteen takia. Jätteet aiheuttavat turismille haittaa.”
- ”myös yritysten ja sataman jätteenkäsittely vaatii erillisen ratkaisun, mikä aivan varmasti johtaa kalliiseen vaihtoehtoon. Jos halutaan, että Kaunissaaren satama toimii ja kiinnostaa veneilijöitä, satamapalvelut on saatava riittävälle tasolle ja siihen kuuluu jättepiste.”

Vaihtoehtoa 2 kommentoitiin siten, että:

Puoltavat kommentit:

- se on hyvä ja toimiva ratkaisu.
- tulee mennä eteenpäin mallilla, jossa Kaunissaarella on jättepiste, (vaikka ympärivuotisten asukkaiden maksu on liian korkea.)
- se on ainoa vaihtoehto saarella koko kesän viettäville huonokuntoisille asukkaille.
- muut vaihtoehdot ovat täysin poissuljettuja ja olisivat ”taantunutta toimintaa” ja veisivät kehitystä taaksepäin.
- jätehuolto saaren lukitussa pisteessä on toiminut hyvin, jos laitteet ovat olleet kunnossa. Ainoa oikea vaihtoehto, käytännöllinen, hygieninen, näkymätön, nykyaikainen.

- Saaren lukkopisteeseen jätteet kulkevat kotoa nopeammin ja kätevämmiin.

Vastustavat kommentit:

- Ympärivuotisten asukkaiden jätemaksu 194,03 €/ vuosi on turhan korkea.
- Mökkiläisen kannalta, joka käy saaristossa viikonloppuisin kesäkaudella, on kustannus täysin kohtuuton.
- *"Mielestäni on todella epäoikeudenmukaista, että kustannukset jaettaisiin asukkaiden, yritysten ja Pyhtään kunnan kanssa, koska viimeksi mainitut tuottavat jätettä huomattavasti enemmän kuin asukkaat, jopa useita särkejä päivässä. Jos kuitenkin tulee kannanottojen perusteella toteutettavaksi vaihtoehto 2 niin yrityksille ja kunnalle tulee määritellä suurempi osuus kustannuksista kuin asukkaille!"*

Yleisiä kommentteja:

- Turistit kulkevat yhteysaluksella, vaikka se on asukkaiden ja huollon tarpeisiin. Kommentissa esitetään, että turisteilta perittäisiin jätemaksu.
- Kaunissaarella kompostoidaan ja paperipussit palavat saunan uunissa. Menneinä vuosikymmeninä ei ollut jäteongelmia, kun jätteet kipattiin mereen.
- On huono aika korottaa jätemaksuja, kun asumisen kustannukset ovat muutoinkin nousseet.
- Lasinkeräyksen ja metallinkeräyksen poistaminen saaresta johtaa ongelmiin.
- "Saaren kesäasukkaista suurin osa lienee Kotkaan päin kulkijoita, yhteysveneellä tai omalla veneellä. Ovatko samat palvelut kuin Kuusisessa myös muissa satamissa?"
- Mikäli vaihtoehto yksi toteutuu, niin oletan, että jätehuollon järjestäjä toimittaa uuden avaimen veloituksen jätteen vaihtoon veloitetuille asiakkaille.

Vastaukset kommentteihin

Kymen jätelautakunta vastaa kootusti kannanotoissa esitettyihin asioihin ja kysymyksiin:

Pakkausjätteiden (muovi, kartonki, lasi ja metalli) keräys on järjestetty asukkaille mantereeseen ekopisteissä. Kaikki pakkausjätteet tulee toimittaa erilliskeräykseen, eikä mm. kartongin tai paperin hävittäminen polttamalla ole sallittu kuin vähäisessä määrin sytykkeenä.

Jätteiden hävittäminen polttamalla, maahan kaivamalla tai vesistöön upottamalla on kielletty.

Yhteysalus on tarkoitettu nimenomaan saaren asukkaiden käyttöön ja huoltokuljetuksiin. Mutta ilmeisesti turisteja ei voida kieltää käyttämästä yhteysalusta. Pakkausjätteitä kuljetetaan jo nyt yhteysaluksessa eikä tästä ole tullut yhteysalukselle vahinkoa. Loppujätteiden kuljetuksessa tulisi ottaa huomioon jätteiden asianmukainen pakkaaminen.

Turisteilta ei voi periä erillistä jätemaksua, vaan heidän jätehuollostansa vastaa se taho, jonka palveluita he käyttävät. Kunnan on järjestettävä joka tapauksessa vierasvenesataman jätehuolto.

Yritysten jätehuolto ei kuulu kunnan järjestämistä vastuulle, eikä se tavallaan kuulu jätelautakunnalle, mutta se voidaan tässä tapauksessa järjestää yhdessä asukkaiden jätehuollon kanssa.

Jätemaksua on pakko korottaa, mikäli jätehuolto järjestetään saarella. Jätemaksujen pitää kattaa jätehuollon kustannukset ja on käyttäjiensä maksettava. Kuntaliiton jätelakioppaan mukaan erityisalueille, kuten saariin, voidaan laatia erillinen saaristotaksa. Saariston jätehuolto on huomattavasti kalliimpaa järjestää kuin mantereen jätehuolto.

Loppujätteen lukollisia yhteiskeräyspisteitä on useissa satamissa Pyhtäällä, Kotkassa, Haminassa ja Virolahdella.

Esitys Kaunissaaren jätehuollon järjestämiseksi ja jätetaksaksi ja sen perusteiksi

Jätehuoltopäällikkö esittää, että jätehuolto Pyhtään Kaunissaarella toteutetaan vaihtoehdon 2 mukaisesti, jolloin Kaunissaarella olisi oma loppujätteen lukollinen yhteiskeräyspiste. Saaren asukkaiden jätemaksuksi tulee Kaunissaaren saaristotaksan mukainen maksu.

Jätehuoltopäällikkö esittää Kaunissaaren saaristotaksaksi vuodelle 2024 edellä ja oheismateriaalissa esitettyjä seuraavia maksuja:

Kaunissaaren saaristotaksa 2024	alv 0 %	alv 24 %
Osavuositmaksu €	125,95	156,18
Vuosimaksu €	156,48	194,03

Taksan perusteet

Osavuositmaksu peritään asukkailta, jotka käyttävät loma-asuntoaan vuosittain toukokuun alusta syyskuun loppuun tai vähemmän aikaa. Vuositmaksu peritään asukkailta, jotka ovat saaren vakituksia asukkaita tai käyttävät loma-asuntoaan myös talviaikaan. Jätehuoltoon liittyminen tapahtuu sopimalla asiasta Kymenlaakson Jäte Oy:n kanssa (Kymenlaakson Jäte Oy lähettää lukkopisteen avaimen) ja maksamalla lukkopistemaksun.

Taksa perustuu jätelain 646/2011 § 78, 79 ja 80. Taksa perustuu saaren tuotavasta jätehuollosta aiheutuviin todellisiin kuluihin. Taksassa on otettu huomioon Pyhtään kunnan sataman osuus jätehuollon kustannuksista sekä yritysten lukkopistemaksun lisäksi maksamat voimassa olevan Kymen jätelautakunnan jätetaksan mukaiset säkkimaksut, 200 litran säkki 5,50 € (sis. alv).

Perustelut esitykselle

Kymen jätelautakunta kuuli asiasta hyvin laajasti lähettämällä kaikille asianosaisille tiedon asian nähtävillä olosta ja mahdollisuudesta antaa mielipide asiassa. Lisäksi asiasta tiedotettiin sanomalehdessä. On sinänsä harmillista, että vastauksia tuli vain 16 kpl, joka on 12,4 % lähetettyjen kirjeiden määrästä.

Annettujen mielipiteiden perusteella kannatusta sai eniten jätehuollon järjestäminen Kaunissaassa, kuten on ollut tähänkin asti. Myös Pyhtään kunnan lausunto puolsi jätehuollon järjestämistä saassa. Oletettavasti syksyn 2023 ennakkotietoa edullisemmaksi muotoutunut jätemaksu vaihtoehdolle 2 vaikutti asukkaiden mielipiteisiin tai halukkuuteen ilmaista kantaansa. Jätehuollon järjestäminen saassa oletettavasti myös vähentää väärinkäytöksiä jätteiden käsittelyn suhteen. Taksaesitys on myös tasoltaan kohtuullinen, kun ottaa huomioon muualla Suomen saaristossa voimassa olevat jätetaksat.

Lisätietoja: jätehuoltopäällikkö Katja Kangas, puh. 020 615 8143, katja.kangas(at)kouvola.fi

Jätehuoltopäällikön ehdotus:

Kymen jätelautakunta päättää, että jätehuolto Pyhtään Kaunissaassa toteutetaan vaihtoehdon 2 mukaisesti, jolloin Kaunissaassa on oma loppujätteen lukollinen yhteiskeräyspiste. Saaren asukkaiden jätemaksuksi tulee Kaunissaaren saaristotaksan mukainen maksu.

Kymen jätelautakunta määrää Kaunissaaren saaristotaksaksi vuodelle 2024 edellä esitetyt, vaihtoehdon 2 mukaiset jätemaksut.

Päätös määrätään voimaan muutoksenhausta huolimatta.

Kymen jätelautakunnan päätös:

Kymen jätelautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.
